

Piše: Leonora Flis

TINA VALENTAN IN URŠKA VOHAR STA PLESALKI. MED NJIMA SE JE SKOZI LETA OBLIKOVALA PRECEJ MOČNA VEZ. NAJBOLJ JU JE SEVEDA POVEZAL PLES. DELITA SI SKORAJ IDENTIČNO PLESNO ZGODOVINO. OBE STA ZAČELI PLESATI V PLESNI IZBI MARIBOR IN TAM PREŽIVELI ŠTIRINAJST LET. KASNEJE STA V DUETU ODŠLI NA PLESNO AKADEMIJO V AMSTERDAM. TUDI PRIHOD V SLOVENIJO JE BIL SKORAJ ISTOČASEN. NA RODNI GRUDI SE UVELJAVLJATA KOT PLESNI USTVARJALKI, PEDAGOGINJI IN PERFORMERKI. V STARI MESTNI ELEKTRARNI V LJUBLJANI PRIPRAVLJATA PREDSTAVO Z NASLOVOM **ZAKAJ TE NE MOREM ZAPUSTITI**. PRODUCENT JE **MASKA LJUBLJANA**. POGOVARJALI SMO SE O NJUNEM DELU, CILJIH, UPIH IN TUDI OBČASNIH SLEPIH ULICAH.

PREVEČKRAT DOVOLIMO, DA SE DRUGI ODLOČAJO ZA NAS. PREVEČKRAT SAMO STOJIMO IN STRMIMO V PRAZNO. PREMALO RAZISKUJEMO, KDO SMO, KAJ IN KAM HOČEMO TER ZA KAJ SE ZAVZEMAMO.

TINA VALENTAN

ZAKAJ TE NE MOREM ZAPUSTITI JE PROJEKT, KI JE NASTAL IZ OBČUTKA IZPRAZNJENOSTI, POMANJKANJA SAMOZAVESTI, MOREBITNE IZGUBLJENOSTI – KOT NEKAKŠEN TERAPEVTSKI PROCES ZA VAJU IN ZA GLEDALCE?

Urška Vohar: V bistvu sva začeli iz zavedanja, da so ti občutki pač del najinega življenja, in sicer kar precejšen del. In da je svet, ki ga poznavamo, potopljen v podobno stanje obnemelosti. Nato se je iz tega nekako pojavilo vprašanje obstoja užitka, ki se je skozi proces prelevilo v oživljanje, poskus pobega iz apatičnega stanja. Ja, lahko

LEPOTA KRHKOSTI

bi rekli, da je bil to za naju terapevtski proces, vendar je resnica ta, da je vsak proces terapevtski, saj izpostavlja določena vprašanja in išče rešitve oziroma odgovore.

JE PREDSTAVA NEPOSREDNI ODZIV NA SVET, V KATEREM ŽIVIMO? KAKO DOJEMATA STANJE ZAVESTI, STANJE DUHA, SVETA, KATEREGA DEL SMO?

Tina Valentan: Zavest se dviguje, izpraznjen duh išče izpolnitve, a svet hkrati razpada. Preveč kupujemo, premalo se poglobljamo vase, živimo za vrednote, ki ponujajo le kratkotrajne trenutke sreče, še vedno premalo recikliramo in premalo izkoriščamo naravne vire energije. Smo žrtve farmacevtskih družb, ki nas zaradi dobička delajo bolne, naravne katastrofe se kopičijo, vse bolj nas strašijo in nadzirajo, premalo je sočutja, preveč vojn. Prevečkrat dovolimo, da se drugi odločajo za nas. Prevečkrat samo stojimo in strmimo v prazno. Premalo raziskujemo, kdo smo, kaj in kam hočemo in za kaj se zavzemamo. Umetniški proces je čas za tak razmislek in reorientacijo, v katerem se odraža ustvarjalčevo dožemanje sveta. Najina

predstava govori o človeški eksistenci, ki je krhka in brezmiselna, a vseeno nekaj vredna. Izpostavlja absurdno mero naše neodzivnosti na svet okrog nas, ki je posledica preveč nakopičenih tragedij in travmatičnih šokov.

RAZLOŽITA, PROSIM, POMEN NASLOVA PREDSTAVE.

Urška Vohar: Hja, zdi se, kot bi uživali v tistih temnih kotičkih svojega bitja. Da je lažje ostajati kot zapustiti.

PONUJA VAJINA PREDSTAVA KAKŠEN KATARZIČEN KONEC?

Urška Vohar: Na to bi vam najlažje odgovorilo občinstvo. Vsekakor se s tem nisva ukvarjali namenoma. Želeli sva prikazati neko stanje in poskuse pobega iz tega stanja. Najine poskuse.

Tina Valentan: Ugotovitev, da se solze najhitreje sušijo na motorju, kot je povzela najina dramaturginja Aleksandra Blagojevič.

BI REKLI, DA SMO LJUDJE V SLOVENIJI DOVOLJ GLASNI IN NEPOSREDNI PRI IZRAŽANJU NEZADOVOLJSTVA Z DRUŽBENIM POLOŽAJEM, KI SE KAŽE KOT TEŽAK, POLN IZZIVOV?

Stran / Page: 8

Doseg / Reach: 180000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 909 cm²

2 / 3

Tina Valentan in Urška Vohar *intervju*

SPRAŠUJEM PO ŠE KAKŠNI »METODI«, KI JO V TAKŠNIH TRENUTKIH UPORABITA.

Urška Vohar: Tako kot vsak sodoben človek – s tabletami. (smeh)
Farmacevtska industrija si na tem mestu mane roke. Je pa res, da sva poskusili s pitjem čaja šentjanževke. In potem nekje prebrali, da posušena šentjanževka izgubi vso zdravilno moč... Sicer pa pisanje, fizična aktivnost, narava, pa pri meni še ročna dela kot terapevtske metode.

Tina Valentan: Vsake toliko pojem kak domač vložek feferon z Urškinega vrta, da me zbistri, ali pa grem k babici na kosilo.

KONKRETNO O PLESU: KDO SO BILI VAJINI KLJUČNI MENTORJI IN VAJIN NAVDIH PRI PLESU?

Urška Vohar: Najprej zagotovo Minka Veselič - Kološa ter drugi pedagogi in sodelavci v Plesni izbi Maribor. Če ne bi bilo njih in njihovega entuziazma, najbrž tudi midve ne bi bili danes tu, kjer sva. Tam se še zmeraj trudijo vzgajati notranje bogate, razmišljujoče ljudi.

(NAVIDEZNE) ŽIVLJENJA

foto: Barbara Kapelj Osrekar

Urška Vohar: Takole bom rekla: kadar slučajno pogledam TV-poročila, se mi zmeraj dvigne tlak. Ampak pri tem tudi ostane. Potem pogledam ljudi okoli sebe, ki gredo skozi isti proces. In pri tem ostane.

Tina Valentan: Slovence doživljam kot zelo poslušen, ponižen, tih in delaven narod, ki raje sledi, kot vodi. Sama z namenom, da to presežem, delam predstave, kjer skušam biti čim bolj glasna, in si postavljam izzive, ki krepijo pogum.

KAKO PA VIDITA POLOŽAJ ŽENSKE V SODOBNEM SVETU?

Tina Valentan: Prageni, ki vplivajo na podrejenost ženske moškemu, so ozaveščeni in predelani. Ženske smo močne, jasnovidne in multifunkcionalne. Mogoče je šla emancipacija predaleč, ker danes za veliko stvari skrbimo ženske same in se ob tem preveč iztrošimo. Ravnesje med moškimi in ženskimi elementi v telesu je porušeno.

VERJETNO SE KDAJ POČUTITA NEMOČNI, IZGUBLJENI, POTLAČENI. KAKO PREMAGUJETA TAKŠNE OBČUTKE? NAJBRŽ JE PLES TERAPIJA. AMPAK

Stran / Page: 8

Doseg / Reach: 180000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 909 cm2

3 / 3

Po Plesni izbi pa v bistvu vsi, ki sem jih uspela srečati na svoji plesni poti v Amsterdamu in sedaj v Ljubljani.

KAKO BI OPREDELILI PLESNO TEHNIKO, KI JO UPORABLJATA? KAJ PONUJA PLESALCU SCHOOL FOR NEW DANCE DEVELOPMENT V AMSTERDAMU (SNDO)?

Tina Valentan: Uporabljava tehnike, ki se ukvarjajo s postavitvijo telesa, z organizacijo telesa v prostoru in z vodenjem energije v telesu. So preplet vzhodnjaških pristopov do uma in telesa ter raziskav iz časov kontaktne improvizacije in ameriškega

minimalizma. Na sintezi takšnih tehnik temelji urjenje fizikalnosti tudi na SNDO, kar pa ni ključnega pomena pri štiriletnem univerzitetnem šolanju, saj ta študenta motivira, da sam razišče, kaj ples je oziroma kaj bi lahko bil, in da ga redefinira. Šola, ki sva jo z Urško obiskovali, je za tiste, ki si s telesom želijo ustvarjati umetniške izjave v času in prostoru ter prispevati k razvoju plesa kot umetnosti.

Ponuja razmere, v katerih se lahko razvijajo kreativnost vsakega posameznika ozaveščenost telesa, sposobnost premišljevanja o specifičnih kvalitetah plesa in o umetniških posledicah dela s telesom.

JE S PLESOM V SLOVENIJI MOGOČE PREŽIVETI? IMATA KAR LEPE REFERENCE, SODELOVANJE NA BORŠTIKOVEM SREČANJU IN NA FESTIVALU MESTO ŽENSK, NA PRIMER. TO VERJETNO

ZDI SE, KOT BI UŽIVALI V TISTIH TEMNIH KOTIČKIH SVOJEGA BITJA. DA JE LAŽJE OSTAJATI KOT ZAPUSTITI. URŠA VOHAR

NEKOLIKO POMAGA PRI POSTAVLJANJU PROJEKTOV, ISKANJU SOFINANCERJEV IN PODOBNO.

Urška Vohar: V svojem življenjepisu imam dve predstavi, ki močno izstopata iz slovenskega povprečja po številu ponovitev in mednarodnih gostovanj, in sicer predstavo Škrip orkestra avtorice Jelene Rusjan (s katero smo se lani predstavili na Borštnikovem srečanju) ter predstavo Drage drage Maje Delak. Obe sta bili fantastična izkušnja, najprej zaradi dela obeh ekip, ki sta sodelovali

pri ustvarjanju predstave, potem pa ravno zaradi možnosti, da se lahko zaradi ogromnega števila ponovitev v predstavi kališ, jo rekonstruiráš in jo znova in znova motiviraš. Kot sem že omenila, je veliko število ponovitev in

mednarodnih gostovanj v Sloveniji redkost, še posebno, če ustvarjaš zunaj institucije, ter zato toliko večji dosežek. Kar seveda s sabo prinese dobro referenco. Vendar ti ta le malo olajša pot do boljših finančnih pogojev za ustvarjanje. Še vedno smo skoraj izključno odvisni od finančne podpore ministrstva za kulturo ter mestnih občin, njihova sredstva pa so omejena. Kakor koli že, s plesom se v Sloveniji da preživeti, vendar se moraš hitro naučiti živeti po načelu »manj je več«.

Tina Valentan: Odkar sem končala šolanje, od leta 2007, živim samo od plesa in sem zadovoljna s produkcijskim zaledjem, ki pomaga pri zahtevnem prijavljanju na razpise in organizaciji predstav. Ne glede na reference pa je višina finančne podpore večinoma zelo majhna. Poskrbeti bi bilo treba tudi za večjo socialno varnost kulturnikov.

KAKŠNI SO NAČRTI?

Urška Vohar: Projekt v Pulju pod okriljem Istrskega narodnega gledališča in koreografsko taktirko Andree Gotovine. Oblikovanje svetlobe za produkcijo umetniške gimnazije. Ob tem posvečanje časa načrtovanju projekta z avstrijskim ustvarjalcem Georgom Hobmeierjem, ki naj bi se zgodil v prvi polovici leta 2012.

Tina Valentan: Sodelovanje z ekipo Federacija, predstava s Snježano Premuš, raznovrstno delovanje znotraj Plesne izbe Maribor, joga in redni umiki v naravo.